

Casper Postma

Bik in Den Haag en Berlijn

Voorbij is het nog niet helemaal, maar de pandemie kwijnt weg in de straten. Wat gaan we doen? Eten met vrienden, Mesdag en Mondriaan weer eens bezoeken of gewoon langs terrassen slieren in de wetenschap dat deze zomer niet verloren zal gaan? Niets van dit al, we zitten met nog steeds dertig man in een zaaltje waar zich een literaire avond zal afspelen. Het is een genre dat vóór corona al een stille dood was gestorven en is vervangen door festivals, maar de organisator is van het weerbarstige soort: hij houdt het verleden vast.

Tien jaar lang heerste schrijver-muzikant-filosoof Cor Gout over een Haags koninkrijkje dat onder de naam Extaze een letterkundig tijdschrift uitgaf en elk kwartaal ergens in de stad een literair programma opvoerde.

De enigmatische Gout liet dat alles achter zich om een roman te schrijven. Voordat het boek aan het Noordeinde het schemerlicht zou zien, zong hij over de twee steden die in zijn boek 'Bik' tegenover elkaar staan, Den Haag en Berlijn. Het vrolijke, ironische 'Vindt u het ook zo enig in Den Haag?' en het sappige 'Berlin, Berlin', dat zwaar en zacht van toon de zinnen verzet. Het was een avond waarop de weemoed zich niet liet verdrijven.

Dat lag ook aan organist Klaas Trapman, oud-docent aan het Koninklijk Conservatorium, die vertelde over de wijk Kortenbos, net voor de sloop van eind jaren zeventig. Het is de omgeving waar 'Bik' – vernoemd naar de gelijknamige ondernemer die ooit de beroemde hoedenwinkel Bik aan de Geest 32a dreef – zich afspeelt. Dat Simon Johannes Bik familie was van chroniqueur Simon Carmiggelt gaf het winkeltje in de laatste decennia van zijn bestaan de status van oude stadsadel. Trapman was als 20-jarige uit de provincie ('Het is nu tijd dat je gaat, Klaas')

naar de grote stad gekomen, waar hij onderdak kreeg in een mosterdmolen aan de Pastoorswarande. Al snel had hij door dat de buurt op omvallen stond, de mosterdmolen inclusief.

Hij pakte zijn camera en legde de stervensweg vast. Oude, opengescheurde huizen waar kunstenaars woonden die hij zeer had bewonderd en waar iedereen wel een anekdote wist over Carmiggelt. De plaatjes doen pijn aan de ogen, zeker als je weet wat er voor in de plaats is gekomen. Strakke galerijflats in plantsoengroen gevat, maar met de wijk van vroeger, waar herinneringen van eeuwen lagen opgeslagen,

De organisator is van het weerbarstige soort: hij houdt het verleden tegen

heeft het weinig te maken. Door de visuele wandeling van Trapman komt het oude Kortenbos weer tot leven. Het doet denken aan sommige Quartiers van Parijs in de jaren vijftig. Kunstenaars, armoede, verval en veel door de bureaucratie onopgemerkte verhuizingen van pandje naar pandje, tot ook daar de slopers weer aanklopten. Als ik vertrek, staat er een rij voor de pinautomaat van de uitgever, buiten danst de muziek van Gout nog door mijn hoofd. Maar toch, meer heimwee naar Berlin en de wereld dan naar het oude Den Haag.

[Lees meer over 'Bik' op Uit/de Kunst 3.](#)

Casper Postma, oud-hoofdredacteur van deze krant, schrijft op deze plek een wisselcolumn met Aukje van Roessel.